

# הרה"ק מוה"ר שלמה הכהן זצ"ל מרדאמסק

א.

על אודותיו כבר נדפס ס' „אהל שלמה" תולדות וקורות ימי חיי הגה"ק מוהר"ש הכהן זצ"ל אבד"ק רדאמסק בע"ס „תראה שלמה" אבל מפני שהרה"ג חוקר ומקובל מוהר"א מרקוס ז"ל ה' מסתופף בצלו משנת תרכ"ב עד שנת תרכ"ו ובספרו „החסידות" עמודי שס"ג—שס"ד מביא דברים יקרים ממני שלא בזכרו בספר הנ"ל, וגם מפאת שיטתו בחסידות שהיתה שונה משיטת החסידות של הרה"ק מוהר"ש זצ"ל מוויעליפאלי אע"פ שהיו שניהם תלמידי הרה"ק בע"ס „אור לשמים" ע"כ אעבור ואשנה פרשיותא דא:

הרה"ק מוהר"ש הכהן בע"ס „תפארת שלמה" ה' נין ונכד להרב הגאון מ"ה שלמה אבד"ק הינטשוב (המובא בס' לוחות העדות). עוד בהיותו כבר שית הכירו הרה"ק מוה"ר דוד לעזבוער זצ"ל ומשך אותו מחברת ילדים בני גילו ונתן לו נופת ולחש לו באזניו כדברים האלה לאמור: „לזקנך ינאון לא ה' חסר כלום רק הפקוה ודבר זה עליך לתקן". בנגלה ה' תלמיד הרב הגאון החריף מ"ה אברהם אבד"ק פיעטרקוב בפשוט ברית אברהם, ובנסתר ה' תלמיד הרה"ק בע"ס „אור לשמים" בהיותו כבר תמניסר כבר ידע את השל"ה בע"פ, הרה"ק בע"ס „אור לשמים" חיבב אותו מאור והאציל מהודו עליו.

נעימות נאימיו כדבר חידושי תורה על שלחנו אשר לפני ה' הרנינו את הלבבות והעלום עמעה ההתירומות הרוח, כמו מגנינותיו בעת אשר הנעים זמירות לקונו בתפלה לפני התיבת הצעימות קולו ומשך את הלבבות לאהבה וליראה י"ת ה'

המונים נסעו אליו ובקשו את קרבנו אבל הוא הרחיק את החסידים ההמוניים ולא נשא אותם לשבת עמהם יחדיו.

הרופא הר' חיים דוד בערנהארד מפיעטרקוב שה' לבעל תשובה ע"י הרה"ק מוהר"ד לעזבוער זצ"ל והי' אח"כ מחסידי לובלין, ה' רגיל לעת זקנתו לבוא אל הרה"ק בע"ס „תפארת שלמה", והי' אומר תמיד: כמו דג גדול מדני הים שנסחף מן הים והשלך לתוך רקק מים, שאין שם מקומו, כן לא יתאים הרה"ק מוהר"ש הכהן לתקופה זו...

בשנת קפ"ט שהיתה התעוררות אז בעת ההוא על אודות להשיג רשיון מהשולטן להקריב קרבן פסח בירושלים, והרה"ק מוהר"ש שהי' כהן צדק הדגיש בקרב לבבו פנימה את ההתעוררות, וזיקי אש התשוקה, לעמוד לשרת עם הכהנים בעבודתם, התלקחו בקרבו והיו ללהבת שלהבת, בתקוותו כי בקרוב יצא הדבר מכה אל הפועל להקריב את הקרבן פסח במועדו בירושלים, ולכן כאשר מכל ההתעוררות לא נשארו רק ווכוחים ופלפולים ולא יצא הדבר מכה אל הפועל התמרמר מאוד ואמר: חבל! על שאבדו שעת הכושר כזה! ומשאר צדיקי הדור

בעת ההוא לא שמענו איך התיחסו לענין זה של הקרבת הפסח בזה"ז וראה:  
מש בנתיבות התלמוד ברכות בזה"ז.

## ב.

לעת זקנתו הי' נוסע לצדיקים שבדור האחרון, ופ"א אמר כי חשוב הוא  
דבר זה לעונש מן השמים יצן אשר לא מסר נפשו בילדותו לקבל עליו סכנת  
דרכים לנסוע להצדיקים... ופרט אותם בשמותם, ובתוכם הבליט ביחוד את  
הרה"ק שר שלום מבעלז ז"ל, וביותר התאונן על אשר לא נסע להרה"ק הרבי  
ר' הירש הכהן ז"ל מרומנוב, שהוא הי' עובד את ה' בכל רמ"ח אבריו ושס"ה  
גידי, אבל -- הוסיף להצטרף ואמר -- מה יכולתי לעשות אם הרוסס לא רצה  
לתת לו תעודת-מסע, בכדי שלא אניש קובלנא לפניהם עליו על גזרותיו האכזריות.  
אז -- כה יאמר הר"א מרקוס ז"ל -- לא הבנתי מדוע הי' הרה"ק מוהרצ"ה  
הכהן מרומנוב גדול בעיניו יותר מכל אלה הצדיקים אשר פרט אותם בשמותם,  
עד שאחרי רבות בשנים שמעתי שהרה"ק מוהר"א מס"ג זצ"ל אמר: „מה בין  
הרה"ק מוהרצ"ה מרומנוב לשאר צדיקי דורו, שכולם היו בבחי' צדיק, והוא הי'  
בבחי' צדיק יסוד עולם” -- והרה"ק מוהר"ן משטיפאנעשטי ביאר דבריו ואמר, כי  
צדיק יסוד עולם הוא זה, שלא יעבור את ה' רק בראש ולב לבד, כי אם עובד  
את ה' בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו“.

ועבודה כזו היתה חשובה בעיני הרה"ק בע"ס תפארת שלמה, וע"כ לא היתה  
דעתו נוהה אחרי שיטת חב"ד, ונתן משפט הבכורה לעבודה שללב בוער באהבה  
ה' בהתלהבות בכל רמ"ח אברים ושס"ה גידים.

כאמור למעלה הרה"ק את החסידים ההמוניים שבאים רק עבור צרכיהם  
הגשמיים, להיות להם בבחי' פועל ישועות וכיו"ב, ופ"א שאל הר"ש את הרה"ק  
מה"ר רוב בער מראדישיץ זצ"ל שהי' בעל מופת לאמור: על מה ולמה להראות  
מופתים באלה לפני ההמון, האם לא הי' טוב מזה להיות רופא נפשות.  
להביא רפואת הנפש לאברכים המוכשרים לקבל רפואת הנפש ולפעול בהם  
פעולה רוחנית, מלהשתמש בפעולות וסגולות לרפואת הגוף בעד המקן עם? הרה"ק  
מהר"ד מראדישיץ לא ענהו דבר.

בזה הי' שונה הר"ש הכהן, מהרדש"ו מויעליסאליע זללה"ה אע"פ ששניהם  
היו מתלמידי בע"ס אור לשמים, הרה"ק מהרדש"ו השקפתו היתה, על שיטת  
החסידות של הבעש"ט ז"ל, כי מטרת הבעש"ט ותלמידיו היתה להראות שגם  
בזמן הזה אפשר להגיע למעלת ומדרגת „צדיק גוזר והקב"ה מקיים” כמ"ש „ותגזר  
אומר ויקם לך”, אם אך חיים בתנאים כאלה שחיו התנאים והאמוראים, שמסרו  
נפשם על קדושת השם, ועי"ז יתגדל ויתקדש שם שמים ברבים, כאשר כבר  
ביארתי באריכות ב„מבוא” לתקופה הראשונה, וזאת היתה השקפת הרבי ר' בער  
מראדישיץ זצ"ל על החסידות, ומטרת חפץ הבעש"ט זללה"ה. ואולם הרה"ק  
מוהר"ש הכהן ז"ל ראה שאין ההמוניים מתפעלים מן המופתים, וגם כי רואים  
הם נסים ונפלאות לא יקראו: ה' הגא האלקים! כאשר קראו אז בימי אל"י  
בהר הכרמל. לראה בתקופה שני' במערכת הרבי ר' ברוך ממעיבוב פ"ב.

ג.

הרה"ק ז"ל הי' צופה ברוח הקודש כאשר יספר הר"א מארקוס ז"ל, כדברים האלה לאמור:

„בשבת חנוכה שנת תרכ"ג שמעתי ממנו בדברו ביחוד בליל שי"ק כחרר משכבו בחוג אנשים מגוים מיחידי סג'לה, מעגינא דיומא שבסדר השבוע מלידת פרץ וזרח, ופתח דבריו היו בדברי הוזה"ק שבפי' בהעלתך, נגד החושבים את סיפורי התורה כסיפורי מעשיות בעלמא, ולא ירדו להבין הסודות הרמוזים בהם, ואח"כ אמר מה שמרומז בתורה במ"ש „ויתן יר" היינו הנבואה מכונה בשם יר, כמו שמצינו ביחזקאל (ג', ג'). „זרח" הוא הצדיק המאיר את חשכת הגלות ע"י תורה ותפלה הנמשלת לחוט כמ"ש כחוט השני שפתותיך, ונאמר זרח בחשך אור לישירים, ובוה"ק נאמר שאלמלא נבואתו של ישעי' הנביא ל"ה אפשר להתקיים בגלות, ואך באורו נראה אור בחשכת הגלות. „ויהי כמשיב יר", כאשר השיב את הנבואה ובטלה, ואין לנו לא נביא ולא חווה, גם אז אין להתיאש, שאז יעמדו צדיקים בבחי' פרץ, שע"י תפלה יפרצו בגלות וכל מגמתם לפרוץ הגלות ולמהר ישועה ולהחיש הגאולה... אחד הרבנים האלה פשט את ירו ואמר: כל זמן שאתם רואים אותה יר אין לכם לפחוד, אבל מה שיבא אח"כ יוכל לבא אבל אר יהי ברחמים“.

„לא הי' איש מן השומעים, שיבין על מה ירמוזו מליו, וגם אני לא הבנתי את הדברים עד אחר הפורים שאז נתפרצו הכלואים מבתי האסורים, בזה החל המרד בפולין גדול, עם כל המעשים הנוראים והאימים שבימים ההם, שהרה"ק ז"ל הי' רואה מראש עוד אז בימי חנוכה“.

„כמוצ"ש"ק של „שבת שובה" האחרון לימי חייו אחר הכדלה ישב והשתתות עם אנשי שלומו, ובתוך השיחים אמר: „הנה יושבים בימינו אלה גוים וממציאים חכמות אשר גם שלמה המע"ה לא ירע אותם“, אם כי הוא לא הכיר את החכמות התיצוניות, וגם את אותיות הכתב שלהם לא ירע ולא חפץ לרעת, ובכ"ז היתה השקפתו מקפת בהבטה חודרת על כל הנעשה בזמנו בתבל, וזה הי' גם דרך הבעש"ט ז"ל שגם הוא הי' צופה ומביט על כל הנעשה בתבל גם מחוץ למחנה ישראל...“

ושבה נפשו הטהורה למקורה ביום כ"ט אדר ע"ח גיטן שנת תרכ"ד לפ"ק ז"ע ועכ"י.

